

NOTA DE PREMSA

***Iberodactylus*, el pterosaure més gran descobert a la península Ibèrica**

Un equip internacional encapçalat per Borja Holgado, investigador associat a l'Institut Català de Paleontologia Miquel Crusafont (ICP) amb la participació del grup Aragosaurus-IUCA de la Universitat de Saragossa, ha descrit la nova espècie de rèptil volador *Iberodactylus andreui*. Es tracta d'un pterosaure piscívor d'uns 4 metres d'envergadura que va viure a l'actual província de Terol fa uns 125 milions d'anys. Es la tercera i més gran espècie d'aquest grup que es descriu a la península Ibèrica.

La resta fòssil que ha permès descriure la nova espècie va ser trobada en un jaciment de la localitat d'Obón (uns 100 km al nord de la ciutat de Terol) i consisteix en **la part del musell** de l'animal. Un dels caràcters anatòmics distintius d'aquest pterosaure és la seva **cresta òssia**, una protuberància en la part superior del crani. "La funció d'aquesta cresta no està clara, però probablement sigui un caràcter de dimorfisme sexual com s'observa en altres espècies de pterosaures relacionades amb *Iberodactylus*", explica **Borja Holgado**, investigador associat a l'ICP que encapçala la recerca.

Recreació en vida de diversos exemplars de la nova espècie *Iberodactylus andreui* (Hugo Salais-López, Metazoa Studio)

Les restes de pterosaures són molt **escasses en el registre fòssil**. Els seus ossos són fràgils i buits per facilitar el vol d'animals tan grans, i això disminueix la probabilitat que fossilitzin. L'holotip, és a dir, la resta fòssil que ha servit per descriure la nova espècie *Iberodactylus andreui*, està dipositat a les col·leccions del Museu de Ciències Naturals de la Universitat de Saragossa. El nom específic fa referència a Javier Andreu, descobridor del fòssil.

L'holotip de *Iberodactylus andreui* fa uns 20 cm de llarg i correspon a la part del musell.

Iberodactylus andreui era un pterosaure de gran envergadura, s'estima que amb les ales esteses feia **uns quatre metres de punta a punta**, més que qualsevol au actual. És la més gran de les tres espècies que s'han descrit a la península Ibèrica. Els pterosaures van ser el primer grup de vertebrats que va desenvolupar el vol actiu. L'estructura de les seves ales era semblant a la dels ratpenats actuals amb una gran membrana subjectada per l'extremitat anterior que els permetia propulsar-se, però amb la diferència que estava subjectada per un dit hipertrofiat i no per tota la mà com en els ratpenats.

La resta trobada conserva algunes dents que han permès deduir la seva alimentació. "La premaxil·la presenta algunes fileres de dents còniques que ens indiquen que s'alimentava de peixos", explica **Jose Ignacio Canudo**, cap del grup Aragosaurus de la Universitat de Saragossa. Estudis recents de les petites abrasions que deixen els aliments en les dents dels pterosaures han revelat que no dins d'aquest grup hi havia espècies que s'alimentaven de peixos, altres caçaven vertebrats terrestres o insectes.

Malgrat que sovint se'ls anomena erròniament "dinosaurios voladors", els pterosaures **no són dinosaurios**, tot i que hi estan emparentats. Aquest grup de rèptils va sorgir fa uns 228 milions d'anys, a finals del període Triàsic, i va dominar els cels de l'era Mesozoica durant més de 160 milions d'anys, extingint-se junt amb els dinosaurios no avians a finals del Cretaci, fa 66 milions d'anys. Actualment es coneixen un centenar d'espècies arreu del món que inclouen els animals voladors més grans de tots els temps. *Quetzalcoatlus*, per exemple, es calcula que tenia 11 metres d'envergadura, la mida d'un petit avió.

Iberodactylus estaria emparentat amb *Hamipterus tianshanensis*, una espècie del Nord-oest de la Xina. Ambdues espècies han estat incloses en una mateixa nova família, els hamiptèrids. La investigació també se centra en l'evolució i diversificació del llinatge Anhangueria, que inclou no només els hamiptèrids, sinó també altres grans pterosaures piscívors amb cresta com *Anhanguera piscator* o *Tropeognathus mesembrinus*. El treball conclou que l'origen d'aquest llinatge se situaria en les masses de terra que avui constitueixen Euràsia.

La recerca ha estat publicada a la revista *Scientific Reports*. Està encapçalada per Borja Holgado, investigador associat a l'Institut Català de Paleontologia Miquel Crusafont (ICP) i del Museu Nacional de Rio de Janeiro (Brasil) conjuntament amb investigadors del Gupo Aragosaurus-IUCA (Universitat de Saragossa), el Museu de Ciències Naturals de la Universitat de Saragossa, la Universidade Federal do Espírito Santo (Brazil) i la Universitat Politècnica de València. Alexander Kellner, participant en la investigació i director del Museu Nacional ha volgut puntualitzar que "tot i el terrible incendi que va destruir l'edifici principal de la nostra institució, el Museu Nacional viu a través d'investigacions com aquesta".

Article original: Holgado, B., Pêgas, R.V., Canudo, J. I., Fortuny, J., Rodrigues, T., Company, J., Kellner, A. W. A. (2019). On a new crested pterodactyloid from the Early Cretaceous of the Iberian Peninsula and the radiation of the clade Anhangueria. *Scientific Reports*. DOI: [10.1038/s41598-019-41280-4](https://doi.org/10.1038/s41598-019-41280-4)

La nota de premsa en diferents idiomes, les imatges incloses en aquest document i un vídeo amb la [reconstrucció 3D](#) està disponible a: <http://premsa.icp.cat>

Per a més informació:

Pere Figuerola
Departament d'*Outreach* i Comunicació
Institut Català de Paleontologia Miquel Crusafont (ICP)
Tel: +34 93 586 87 65 // 663 932 796
<http://www.icp.cat>